

جلوه خیره‌کننده نقوش اسلیمی

روی شیشه‌ها

گفت‌و‌گوبا «روزبه سروقدی» که در ۱۱ سال بیش از ۲ هزار نقاشی روی شیشه کشیده و به تازگی اولین و بزرگ‌ترین المان ویترای در ایران را رونمایی کرده‌است

مجدید حسین‌زاده | روزنامه‌نگار

پرونده

همه‌ما از پشت شیشه‌ها، بارها به آن طرف‌شان نگاه کردیم. گاهی این شیشه‌ها رو به یک طبیعت زبیا بودند که با دیدن‌شان به وجد آمدیم یا جلوی یک اثر هنری فاخر قرار گرفته بودند. اما خود این شیشه‌های بی‌رنگ و بی‌روح، هیچ‌گاه توجه‌ما را به خودشان جلب نکردند. «ویترای» هنر رنگ کردن شیشه است. هنری زیبا که در گذشته با کنار هم قرار دادن تکه شیشه‌های رنگی برای تزئین مکان‌های عمومی مانند معبد و کلیسا آغاز شد و امروزه به شیوه‌ای کاملاً حرفه‌ای و جذاب در دکوراسیون استفاده می‌شود. «روزبه سروقدی» متخصص ویترای است که بیش از ۱۱ سال در حوزه نقاشی روی شیشه فعالیت داشته است. او به تازگی از المان ویترای چراغ گردسوز در مشهد رونمایی کرد که اولین و بزرگ‌ترین المان ویترای در ایران محسوب می‌شود. به همین بهانه و در پرونده امروز زندگی‌سلام در گفت‌و‌گوبا «روزبه سروقدی» با این هنر، چالش‌هایش، هزینه آثار هنری تولید شده آن و... بیشتر آشنا خواهیم شد.

قیمت تابلوهایم از ۶۰۰ هزار تومان است تا ۲۰۰ میلیون

از درباره خرید و فروش این آثار هنری می‌پرسم و این که مثلاً قیمت یک تابلوی کوچک چند است و برای تزئین یک پروژه ساختمانی با این شیشه‌ها، باید چقدر هزینه کرد که می‌گوید: «تابلو از قیمت ۶۰۰ هزار تومان تا ۲۰۰ میلیون تومان دارم. برای پروژه هم بستگی به انتخاب طرح و کیفیت رنگ دارد و معمولاً از متر مربعی ۴ میلیون تومان به بالا شروع می‌شود. بنابراین یک نفری که بخواهد، ۲۰ متر شیشه کار کند، تقریباً ۸۰ میلیون باید هزینه کند. بزرگ‌ترین پروژه‌ای که من انجام دادم، مربوط به یک رستوران بود که ۱۰۰ متر بود که البته در نهایت برآیم ۴۰۰ میلیون تومان سود داشت چون از لحاظ مالی با آن‌ها خیلی راه‌آمدم».

این هنر از قرن ۹ میلادی توسعه یافت

«من روزبه سروقدی، متولد ۱۳۷۰ هجری، از سال ۱۳۹۲ در حوزه نقاشی روی شیشه کار می‌کنم». او در پیچ شخصی‌اش نوشته که متخصص ویترای است. از «روزبه» درباره تاریخچه ویترای می‌پرسم که می‌گوید: «نقاشی روی شیشه غالب‌ترین شکل نقاشی اروپا برای مکان‌های مذهبی و کلیساها بوده است. این هنر تقریباً از آلمان و در قرن ۹ میلادی مورد توجه قرار گرفت و توسعه یافت که بیشتر با نقوش انتزاعی، قطعات شیشه‌های رنگی به وسیله مس و قلع کنار هم همانند پازل چیده می‌شدند و تصویری را تشکیل می‌دادند. این هنر از بندر ونیز و در تاریخ نامشخص وارد ایران شد و با خمیر و رنگ روی سطوح شیشه انجام می‌شد و این کار فراتر از جنبه زیبایی برای دور کردن حشرات در شیراز و اصفهان هم بوده است. به طور کلی، مشخص کردن خط‌های مرزی در سطح شیشه برای قرار دادن رنگ‌ها را نقاشی روی شیشه می‌گویند».

با ویترای از آسیب‌های منع شدن از ورزش عبور کردم

از این هنرمند می‌پرسم که استعدادش چطور و از چه سنی در این حوزه هنری کشف شد که می‌گوید: «من در نوجوانی ورزش رزمی، دوومیدانی و ورزش‌های سنگین انجام می‌دادم که باعث آسیب دیدگی شدید جسمی‌ام شد و از ورزش منع شدم. بعد از یک مدتی به‌طور اتفاقی از این که برادر بزرگم به نقاشی روی شیشه علاقه‌مند بود و رنگ‌هایی را خریده بود که با

گام به گام نقاشی روی شیشه

از «روزبه» درباره مواد لازم برای نقاشی روی شیشه و مراحل این کار می‌پرسم که می‌گوید: «مواد لازم برای کشیدن نقاشی روی شیشه، تیغ کاتر، شیشه، رنگ‌های مخصوص نقاشی روی شیشه، خمیر دور گیر، حلال مخصوص آن، طرح و چسب است. درباره مراحل نقاشی روی شیشه هم باید بگویم که ابتدا تصمیم می‌گیرم که چه طرحی را بکشم. طرح می‌تواند سفارشی یا خلاقانه باشد که خودم ایده‌اش را خلق کردم، کپی باشد و... سپس بر اساس طرح، شیشه را به اندازه دلخواه برش داده یا انتخاب می‌کنم. بعد طرح را پرینت می‌گیرم و پشت شیشه می‌چسبانم و با خمیر دور گیر، مرزهای آن را مشخص می‌کنم. بعد از این که خمیر خشک شد، رنگ‌آمیزی را شروع می‌کنم. سپس چند روز به طرح، اجازه خشک شدن رنگ‌ها را می‌دهم».

این هنر را با رویکردی متفاوت احیا کردم

از او درباره استقبال مردم از این نقاشی‌های روی شیشه می‌پرسم که می‌گوید: «استقبال مردم خیلی زیاد بوده و من را شگفت‌زده کرده است. من از سال ۹۲ نقاشی روی شیشه را که یک هنر در حال فراموشی بود، با یک نگاه و رویکرد متفاوت

این نقاشی‌ها از ۲ ساعت تا ۲۰ روز زمان می‌برد

از «روزبه» می‌پرسم که معمولاً کشیدن هر طرح چقدر زمان می‌برد که می‌گوید: «زمان در هنر معنا ندارد. به عبارت دیگر، از زمانی که یک طرح به مغز من خطور می‌کند یا تصمیم به کشیدن آن می‌گیرم، کار من شروع شده است. اما به‌طور کلی، مثلاً یک تابلوی متوسط برای من که ۱۱ سال در این حرفه مشغول کار هستم، حداقل ۲ ساعت زمان می‌برد اما پروژه‌های بزرگ‌تر تا ۲۰ روز طول می‌کشد. طبیعتاً هر چه طرح پیچیده‌تر باشد، زمان بیشتری می‌برد. طبق چیزی که من محاسبه کردم، به ازای هر متر مربع، تقریباً ۲ روز نقاشی روی شیشه طول می‌کشد».

چالش برانگیزترین بخش این کار، طراحی و رنگ‌آمیزی است

از این هنرمند فعال در حوزه ویترای می‌پرسم که اصلی‌ترین و چالش برانگیزترین بخش کار در نقاشی روی شیشه کدام قسمت است که می‌گوید: «اصلی‌ترین و چالش برانگیزترین آن، به نظر من دو بخش است. یکی بخش طراحی است که باید خیلی تمیز در بیاید و یکی هم بخش رنگ‌آمیزی که آن هم فوق‌العاده مهم و حساس است. اما شاید رنگ‌آمیزی چالش برانگیزتر باشد چون دست نباید بلزد، رنگ بیرون نریزد و... من علاوه بر کشیدن تابلو، در پروژه‌های ساختمانی مانند باغ، ویلا، رستوران، کافی‌شاپ، شیشه‌های منازل، استخر و... هم کار می‌کنم. معمولاً برای خانه‌ها در جاهایی که آفتاب گیر باشد که نور به شیشه بخورد و در رنگ انعکاس داشته باشد، از این شیشه‌ها استفاده می‌کنیم تا خانه را زیباتر کند».

برای المان چراغ گردسوز ۴۸ ساعت خوابیدم

روزبه درباره سخت‌ترین و بزرگ‌ترین پروژه‌هایی که تا امروز به سرانجام رسانده، می‌گوید: «سخت‌ترین پروژه‌ای که از لحاظ جسمی فشار زیادی به من آورد، یکی مربوط به یک رستوران بود که تقریباً ۱۰۰ متر شیشه داشت که به تنهایی انجام دادم. من این قدر در کار آدم سخت‌گیری هستم که شاگرد نمی‌گیرم چون آن‌ها به اندازه من دلسوزی ندارند و من روی کارهایم وسواس زیادی دارم. یک پروژه دیگر هم چراغ گردسوز به صورت المان بود که چون سطح منحنی داشت و رنگ‌ها سر می‌خورد، واقعا صبر و حوصله زیادی می‌طلبید تا آن را به سرانجام برسانم. برای انجام هر کدام از این پروژه‌ها من روزی ۱۲ تا ۲۰ ساعت وقت گذاشتم و برای المان هم ۴۸ ساعت پشت سر هم کار کردم تا به زمان مورد نظر برای رونمایی برسد».

شیشه را دوست دارم چون شفاف است

این هنرمند درباره دلیل انتخاب شیشه به عنوان بوم نقاشی‌اش و این که تا امروز چندتا ویترای تولید کرده، می‌گوید: «من در زندگی، صداقت برایم مهم‌ترین چیز است و این نکته حتی روی اشیایی که برای کارم انتخاب کردم، تأثیر گذاشته است. من شیشه را انتخاب کردم چون شفاف است. وقتی می‌خواهم روی یک شیء کار کنم و انرژی برایش بگذارم، برایم مهم است که خالص و شفاف باشد. درباره تعداد ویترای هم باید بگویم، یک چیزی حول و حوش ۲ هزار نقاشی روی شیشه کار کردم که بخشی کارهای سفارشی بوده و بخشی اثرهای خودم بوده است. آینده این حرفه را بسیار روشن می‌بینم. زمانی که من شروع به این کار کردم، هدفم این بود که تأثیری ماندگار در تاریخ این هنر بگذارم. به نظر من در آینده جوری خواهد شد که این شیشه‌های رنگی با شکل‌های مدرن بیاید و مردم با برگشت به اصالت خودشان، از این طرح‌های سنتی بیشتر استفاده خواهند کرد».

سوال رایج مردم درباره ماندگاری این رنگ‌هاست

دیدن طرح‌های من، به این هنر و شیشه‌های رنگی علاقه‌مند شده است. سوالات هم بیشتر در حوزه آموزش و مدت زمان آن، میزان درآمد، این که می‌توان به عنوان شغل به آن نگاه کرد و... است. همچنین درباره ماندگاری رنگ‌ها هم می‌پرسند».

«روزبه» درباره واکنش مردم و رایج‌ترین سوالات‌شان در باره این هنر می‌گوید: «مردم همیشه به من لطف داشتند و در این سال‌ها، من بسیار تشویق شدم و از تمجیدهای مردم انرژی گرفتم. حتی یک نفر به من گفت که از نقاشی روی شیشه بدش می‌آمده اما با

رنگ‌آمیزی المان چراغ گردسوز ۱۹ روز طول کشید

از «روزبه» درباره المان چراغ گردسوز هم می‌پرسم که می‌گوید: «این المان مربوط به جشنواره‌های نوری در مجموعه کوهسنگی مشهد بود که سازنده آن مهدی درویشی بود. ایشان با من تماس گرفتند. من معمولاً با کسی همکاری نمی‌کنم و کار اشتراکی انجام نمی‌دهم. اما من این قدر شیفته صداقت و خلوص ایشان شدم، تصمیم گرفتم که این بار بر خلاف همیشه همکاری کنم. ایشان طرح را ساختند و قرار شد که نقوش اسلیمی که درباره امام رضا (ع) هم باشد، روی آن طراحی و رنگ‌آمیزی کنم. ۱۹ روز در حال طراحی و رنگ‌آمیزی بودم که بسیار سخت بود. به نظرم اولین و بزرگ‌ترین المان ویترای ایران بود و یکی از پرچالش‌ترین طرح‌های من بود. اولین تجربه اشتراکی بود که خاطره خوبی در ذهنم ماند».

فضایی می‌خواهم تا عیار واقعی هنرم را به جهان نشان دهم

و ماندگارترین مراکز گردشگری ویترای ایران و جهان ساخته شود تا حتی گردشگرهای خارجی برای دیدن آن به ایران بیایند. من ادعا ندارم ولی به جرئت می‌گویم که ویترای را از بهترین ویترای کارهای دنیا، بهتر می‌توانم اجرا کنم. می‌خواهم این فرصت به من داده شود تا قبل از مرگم، یک اثر هنری برای مردم کشورم و ایران به جا بگذارم. من فضایی می‌خواهم تا عیار واقعی هنرم را به مردم ایران و جهان نشان دهم».

این هنرمند ویترای که سال‌ها برای احیای این هنر و جلب توجهات به آن تلاش شبانه‌روزی داشته، می‌گوید: «من یک درخواستی هم دارم. امیدوارم این حرفم چاپ بشود. راستش تا حالا هیچ بستری فضای بزرگی نبوده که من تمام هنرم را به تصویر بکشم و این مسئله خیلی من را آذیت می‌کند. اگر یکی از نهادهای دولتی، یک مکان مذهبی را به من بدهند، به شما قول می‌دهم تاریخ هنر ویترای را عوض کنم. کاری می‌کنم که یکی از بزرگ‌ترین